Dnr 0225/18
inkom 2018-03-21

Revisionsrapport 2017
Genomförd på uppdrag av revisorerna
Mars 2018

Stenungsunds kommun

Grundläggande granskning för år 2017

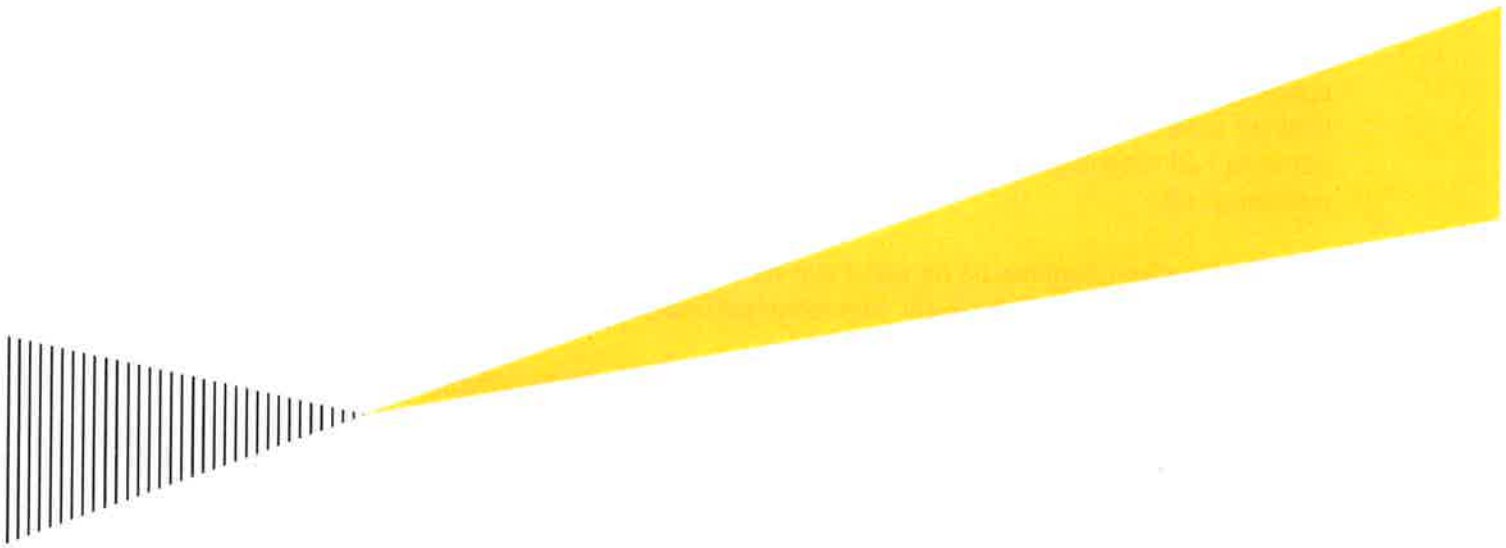

EY
Building a better working world

Building a better working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Kommunallagen och God revisionssed förutsätter att all kommunal verksamhet granskas årligen. I den årliga granskningen ingår en grundläggande del där styrelsens, utskottens och myndighetsnämndernas ansvarstagande följs, granskas och prövas. Utöver det sker fördjupade granskningar och förstudier i den omfattning som motiveras av revisorernas risk och väsentlighetsanalys och som behövs för att erhålla tillräcklig information för den slutliga bedömningen. EY har på uppdrag av och tillsammans med de förtroendevalda revisorerna genomfört den grundläggande granskningen. I föreliggande rapport redovisas resultatet.

Den översiktliga delen av den grundläggande granskningen omfattar flera steg och genomförs löpande under revisionsåret. Tillvägagångsättet är bland annat att löpande ta del av grundläggande dokument såsom budgetdokument och ekonomi- och verksamhetsrapporter. En viktig del är även att granska återrapporteringen till kommunfullmäktige och bedöma om den ger en rättvisande bild av uppnådda resultat i förhållande till fastställda mål och beslutade åtaganden.

Utifrån vad som framkommit i granskningen bedömer vi att kommunstyrelsens förvaltning av uppdraget har varit ändamålsenlig och i allt väsentligt lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Inriktningsmålen har enligt vår bedömning i all väsentlighet följts upp och återrapporterats till kommunfullmäktige på ett ändamålsenligt sätt.

Kommunstyrelsen bedöms på ett aktivt sätt ha hanterat de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten under året. Sektorer som redovisat underskott har upprättat åtgärdsplaner.

Granskningen visar KS har beslutat och följt upp plan för intern kontroll avseende 2017. Vi ser positivt på att samtliga utskott har behandlat planen i enlighet med reglementet. KS har dock inte informerat sig om sociala och tekniska myndighetsnämndernas arbete med intern kontroll avseende 2017. Därtill har KS inte tagit del av löpande rapportering från kommunchefen. Samma iakttagelse noterades i grundläggande granskning 2016. KS bedöms i huvudsak ha säkerställt en tillräcklig intern kontroll i enlighet med kommunens reglemente och kommunallagen även om det finns vissa utvecklingsområden.

Sociala myndighetsnämnden och tekniska nämnden har inte antagit intern kontrollplaner eller i övrigt hanterat frågor kopplat till intern kontroll avseende 2017. Vi bedömer att nämnderna inte har säkerställt att intern kontrollplaner har upprättats under 2017 i enlighet med reglementet. Vi ser positivt på att nämnderna inför 2018 både har genomfört en risk- och väsentlighetsanalys och lämnat förslag på intern kontrollplan.

Building a better working world

Innehåll

Sammanfattning **1**

1. Inledning **3**
1.1. Bakgrund 3
1.2. Syfte och avgränsning 3
1.3. Tillvägagångssätt 3
1.4. Disposition 3

2. Styrning och ledning i Stenungsunds kommun **5**
2.1. Organisation 5
2.2. Styrande dokument 7
2.3. Vår bedömning 8

3. Revisionens granskningar under 2017 ..... **10**
3.1. Granskning av delegationsbeslut 10
3.2. Revisionsdialog; gymnasieskolans verksamhet 10
3.3. Revisionsdialog; äldreomsorgen 10

4. Kommunstyrelsens verksamhet under 2017 ..... **11**
4.1. Kommunstyrelsens övergripande arbete 11
4.2. Personal- och ekonomiutskottet (PEU) 11
4.3. Bildnings- och socialutskottet (BSU) 12
4.4. Samhällsbyggnadsutskottet (SBU) 15
4.5. Vår bedömning 17

5. Myndighetsnämnderna **18**
5.1. Tekniska myndighetsnämnden 18
5.2. Sociala myndighetsnämnden 18
5.3. Vår bedömning 18

6. Kommunfullmäktiges beredningar **19**
6.1. Demokratiberedningen 19
6.2. Beredningen för Miljö och fysisk planering 19
6.3. Beredningen för Vuxna och äldre 19
6.4. Beredningen för Barn och unga 20
6.5. Tillfälliga beredningar 20
6.6. Vår bedömning 21

7. Övergripande bedömning av verksamheten 2017 ..... **22**
7.1. Ansvarstagande 22
7.2. Ändamålsenlig skötsel 22
7.3. Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet 22
7.4. Tillräcklig intern kontroll 22

8. Dokumentförteckning **24**

Building a better working world

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige (KF) underlag till den årliga ansvarsprövningen. Kommunallagen och god revisionssed förutsätter att all kommunal verksamhet granskas årligen. Begreppet all kommunal verksamhet avser, enligt den goda seden, flera dimensioner såsom granskning av styrelsers och nämnders verksamheter, såväl den som bedrivs i egen regi som den som bedrivs av externa utförare.

I den årliga granskningen ingår en grundläggande del där styrelsens, utskottens, beredningarnas och myndighetsnämndernas ansvarstagande följs, granskas och prövas. Utöver det sker fördjupade granskningar i den omfattning som motiveras av revisorernas risk och väsentlighetsanalys och som behövs för att erhålla tillräcklig information för den slutliga bedömningen. EY har på uppdrag av och tillsammans med de förtroendevalda revisorerna genomfört den grundläggande granskningen.

1.2. Syfte och avgränsning

Syftet med granskningen är att på övergripande nivå ge svar på hur kommunstyrelsen (KS), utskotten, beredningarna och myndighetsnämnderna mottar, genomför och återredovisar de mål och uppdrag som KF beslutat.

1.3. Tillvägagångssätt

Den översiktliga delen av den grundläggande granskningen omfattar flera steg och genomförs löpande under revisionsåret. Granskningen omfattar bland annat:

- Genomgång av grundläggande dokument såsom budget, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut samt protokoll[1]
- Bedömning av om ansvarig styrelse/nämnd/beredning skapat förutsättningar för tillräcklig styrning och uppföljning
- Kommunikation med den verksamhet som granskas
- Granskning av återrapporteringen till KF och bedömning av om den ger en rättvisande bild av uppnådda resultat i förhållande till fastställda mål och beslutade åtaganden

1.4. Disposition

Rapporten inleds med en beskrivning av styrning och ledning i Stenungsunds kommun avseende organisation, styrande dokument och intern kontroll. Därefter beskrivs i korthet de granskningsinsatser revisionen genomfört under 2017. Därpå följer en redogörelse för KS:s verksamhet under året samt en beskrivning av utskottens och sektorernas arbete med KF:s

[1] Vi har i granskningen tagit del av kommunstyrelsens förslag till årsbokslut för 2017. Vi vill uppmärksamma läsaren på att årsbokslutet vid granskningstillfället inte var antaget av kommunstyrelsen.

inriktningsmål. Avsnittet följs av en sammanfattning av den verksamhet som bedrivits i myndighetsnämnderna respektive KF:s beredningar under året. Slutligen görs en övergripande bedömning av kommunens verksamhet utifrån de olika ansvarsgrunderna.

Building a better working world

2. Styrning och ledning i Stenungsunds kommun

I följande avsnitt redogörs för kommunens övergripande organisation, styrdokument samt arbete med intern kontroll.

2.1. Organisation

Kommunens organisation är skapad för att förverkliga den av KF beslutade politiken. Inom kommunen fördelas ansvaret mellan KS, dess tre utskott och KF:s beredningar. Myndighetsutövning gentemot enskild inom socialtjänst respektive miljöområdet handhas av myndighetsnämnder (se kapitel 5). Den politiska organisationen illustreras i bilden nedan.

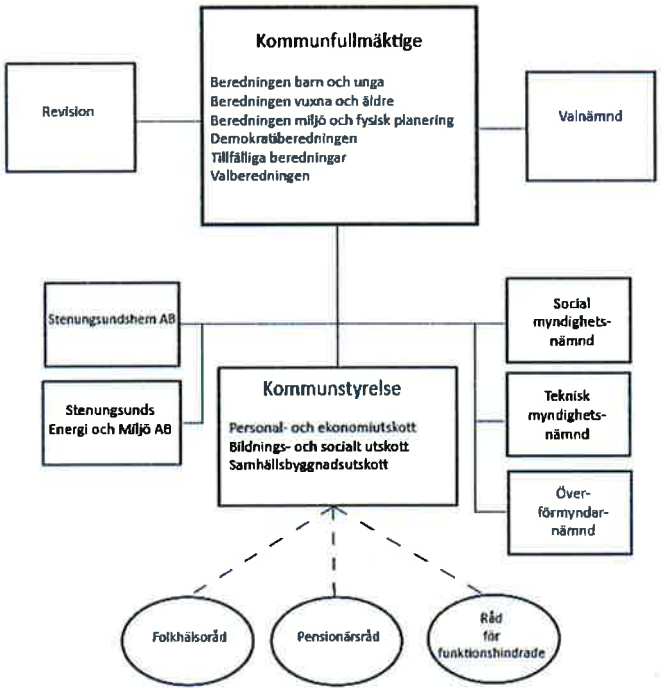

Bild 1. Kommunens organisation[2]

2.1.1. Kommunfullmäktige

KF består av 41 folkvalda ledamöter och är kommunens högsta beslutande organ. KF fattar beslut i alla betydande och principiellt viktiga frågor såsom övergripande mål- och riktlinjer för verksamheten, kommunens organisation samt budget och årsredovisning.

KF har fyra fasta beredningar med breda ansvarsområden för att lösa politiska uppgifter av långsiktig karaktär: beredningen för barn och unga, vuxna och äldre, miljö och fysisk planering samt demokratiberedningen. Beredningarna är KF:s verktyg för att bereda framtids- och visionsfrågor inför debatt och beslut i fullmäktige. Beredningarna får sina uppdrag av KF men kan

[2] Hämtad från kommunens hemsida 2018-02-05

även själva väcka frågor. Tillfälliga beredningar kan tillsättas av fullmäktige för att bereda specifika frågor.

2.1.2. Kommunstyrelsen

KS är kommunens verksamhetsnämnd och ansvarar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning. KS leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter. I övrigt har KS uppsiktsplikt över övriga nämnder. För att fullfölja sina uppdrag har KS tre utskott till sin hjälp: personal- och ekonomiutskottet (PEU), bildnings- och socialutskottet (BSU) samt samhällsbyggnadsutskottet (SBU).

2.1.3. Tjänstemannaorganisation

Tjänstemannaorganisationen i Stenungsund leds och styrs av kommunchefen. Kommunchefen har huvudansvar för att förvaltningen verkställer uppdragen som den politiska ledningen har beslutat om samt att verksamheten bedrivs på ett effektivt sätt. Tjänstemannaorganisationen är uppdelad i fyra sektorer enligt bilden nedan.

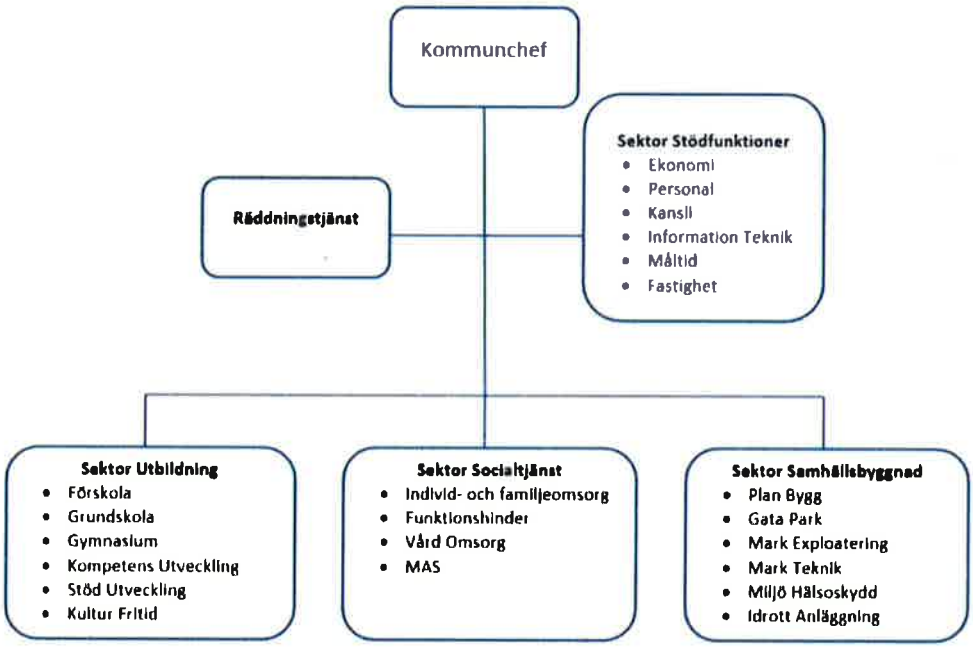

Bild 2. Stenungsunds kommuns tjänstemannaorganisation (hämtad från budget 2017)

2.2. Styrande dokument

Nedan beskrivs några av kommunens mest väsentliga styrdokument.

2.2.1. Vision

KF beslutade i juni 2014 om en vision för kommunen, Vision 2035: *"Stenungsund, det goda samhället med framtidstro och utveckling med människan och naturen i centrum"*. Till visionen finns två avgörande inriktningar: attraktivt och välkomnande samt ekonomisk, ekologisk och social hållbar utveckling. Utifrån de två inriktningarna i visionen har KF beslutat om tio inriktningsmål i den strategiska planen för perioden 2017-2019 (här även benämnd budget 2017).

2.2.2. Budget

Stenungsund antar årligen en budget med strategisk plan för den kommande treårsperioden. För att tydliggöra planeringsprocessen som ligger till grund för budget och uppföljning har ett årshjul antagits, vilket återfinns i budgeten. Budgeten anger KF:s fastställda finansiella mål samt mål och riktlinjer för den politiska verksamheten. Målformuleringarna utgår från kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. KF har definierat god ekonomisk hushållning som att det uppnås när 70 procent av de finansiella målen samt inriktningsmålen är uppfyllda eller delvis uppfyllda. I budgeten beskrivs varje verksamhetsområde utifrån mål, tilldelad ram och utmaningar.

2.2.3. Intern kontroll

Enligt kommunallagen kap. 6 § 7 ska nämnderna var och en inom sitt område se till att den interna kontrollen är tillräcklig. Stenungsunds kommun har ett reglemente för intern kontroll som antogs av KF 2013. Enligt reglementet har KS det övergripande och yttersta ansvaret för att tillse att det finns en god intern kontroll. Detta omfattar ansvaret för att organisera arbetet med intern kontroll inom koncernen samt att se till att det organiserade arbetet utvecklas utifrån koncernens behov av kontroll. Enligt reglementet ska KS:

- Styra och löpande följa upp det interna kontrollsystemet
- Årligen anta särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen
- Med utgångspunkt i utförd intern kontroll utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll och vid behov förbättra systemet
- Årligen informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i myndighetsnämnderna och överförmyndaren
- Årligen informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala företagen

KS:s utskott ska bereda samtliga ärenden gällande intern kontroll inom utskottets kompetensområde innan de antas av KS. Utskotten ska också löpande informera sig om den interna kontrollen i verksamheter inom sitt kompetensområde.

Kommunchefen ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls inom den gemensamma förvaltningen i enlighet med anvisningar. Kommunchefen ska löpande rapportera till PEU och KS om hur den interna kontrollen fungerar. Myndighetsnämnderna och överförmyndaren ansvarar för den interna kontrollen av myndighetsutövningen inom respektive nämnds ansvarsområde.

KS antog i november 2016 en internkontrollplan för år 2017. Planen hade dessförinnan behandlats av PEU i oktober 2016 samt av SBU och BSU i november 2016. Under hösten 2016 utfördes en riskanalys som ligger till grund för intern kontrollplanen år 2017. Vid en översiktlig protokollgranskning framkommer att samtliga utskott löpande har följt upp den interna kontrollen inom sitt kompetensområde i enlighet med reglementet för intern kontroll.

KS antog i augusti 2016 en internkontrollplan för överförmyndarnämnden för år 2016-2017. Granskningen visar att överförmyndarnämnden själv inte antagit planen. Sociala och tekniska myndighetsnämnderna har enligt protokollgranskning inte antagit intern kontrollplaner för 2017. Dock har myndighetsnämnderna i november 2017 genomfört risk- och väsentlighetsanalyser samt lämnat förslag till KS avseende intern kontrollplan för 2018. I övrigt har nämnderna inte behandlat frågor om intern kontroll under året.

I kommunstyrelsens riktlinjer för intern kontroll framgår att kommunstyrelsen ska besluta om ärenden om intern kontroll. Enligt kommunens ansvariga funktion för intern kontroll uppges det vara orsaken till att myndighetsnämnderna inte antagit egna internkontrollplaner. Enligt denne ska riktlinjerna revideras för att bättra harmonisera med reglementet. Det uppges bland annat innebära att myndighetsnämnderna framöver kommer att anta egna internkontrollplaner.

Protokollgranskning visar att KS i november 2017 har fått information om de risk- och väsentlighetsanalyser som myndighetsnämnderna har gjort avseende 2018. Protokollgranskning visar att KS inte i övrigt under året har informerat sig om myndighetsnämndernas internkontrollarbete, vilket KS årligen ska göra enligt reglementet.

KS beslutade att godkänna uppföljning av intern kontrollplan för 2017 i november. Vid sammanträdet tog KS även del av uppföljning av intern kontroll för överförmyndarnämnden.

Enligt reglementet ska kommunchefen löpande rapportera till PEU och KS om hur den interna kontrollen fungerar. Av KS och utskottets protokoll framgår ej om denna rapportering ägt rum.

2.3. Vår bedömning

Granskningen visar att det finns ett antal övergripande styrdokument och styrinstrument som fastställer hur styrning och ledning inom kommunen ska tillämpas. De fastställer också vilka former som ska tillämpas vid genomförande av uppdrag, uppföljning och rapportering.

KS har antagit en plan för intern kontroll 2017 i enlighet med reglementet samt tagit del av uppföljning av den interna kontrollplanen. Samtliga utskott har behandlat planen i enlighet med reglementet. Vi ser positivt på denna utveckling i jämförelse med tidigare år.

Granskningen visar att sociala och tekniska myndighetsnämnderna inte har antagit intern kontrollplaner för 2017. Protokollgranskning visar även att nämnderna i övrigt inte har behandlat frågor kring intern kontroll under året. De har däremot genomfört risk-och väsentlighetsanalyser och lämnat förslag till KS om internkontrollplaner inför 2018.

KS har enligt protokollgranskning inte informerat sig om sociala och tekniska myndighetsnämndernas arbete med intern kontroll avseende 2017. KS har tagit del av nämndernas risk- och väsentlighetsanalyser inför 2018 tillsammans med förslag till intern kontrollplan.

Granskningen visar att KS inte har tagit del av löpande rapportering från kommunchefen. Samma iakttagelse noterades i grundläggande granskning 2016.

Utifrån ovanstående bedömer vi att KS i huvudsak har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i enlighet med kommunens reglemente och kommunallagen även om det finns vissa utvecklingsområden. Vi bedömer att sociala och tekniska myndighetsnämnderna inte har säkerställt att intern kontrollplaner har upprättats i enlighet med reglementet. Vi ser positivt på det utvecklingsarbete som initierats inför 2018.

Building a better working world

3. Revisionens granskningar under 2017

Revisionen har under året låtit genomföra tre granskningsinsatser. Nedan följer en kortfattad beskrivning av de huvudsakliga resultaten och bedömningarna.

3.1. Granskning av delegationsbeslut

Granskningen syftade till att bedöma om ett antal utvalda beslut hade fattats och återrapporterats i enlighet med gällande delegationsordning. Besluten avsåg avslag på familjehems- och institutionsplacering i enlighet med socialtjänstlagen. Den sammanfattande bedömningen var att sociala myndighetsnämnden säkerställt en tydlig delegering gällande de granskade besluten. Granskningen visade dock att de aktuella besluten inte fattats i enlighet med delegationsordningen och att det funnits brister i beslutsprocessen

3.2. Revisionsdialog; gymnasieskolans verksamhet

I september 2017 genomfördes en revisionsdialog Syftet med revisionsdialogen var att ge en inblick i gymnasieskolans verksamhet samt identifiera eventuella risker kopplade till styrning, ledning och uppföljning av verksamheten. Utifrån revisionsdialogens syfte bedömde revisorerna att det fanns risker kopplade till kommunstyrelsens styrning och uppföljning inom flera områden som berörts inom ramen för revisionsdialogen. Det avsåg målarbete, elevhälsa, ekonomi, närvaro/frånvaro och rätt till utbildning samt åtgärder mot kränkande behandling.

3.3. Revisionsdialog; äldreomsorgen

I februari 2018 genomfördes en revisionsdialog avseende äldreomsorg. Revisionsdialogens syfte var att ge en inblick i hur KS arbetar för att säkra tillgången på platser inom särskilt boende samt vilka åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens tidigare rekommendationer. Utifrån revisionsdialogens syfte och gjorde revisorerna bedömningen att det fanns risker kopplade till kommunstyrelsens styrning och uppföljning inom ett antal områden som berörts inom ramen för revisionsdialogen. Det avsåg bland annat styrning avseende personalförsörjning och verksamhetsuppföljning avseende rapporterade avvikelser.

Building a better working world

4. Kommunstyrelsens verksamhet under 2017

I avsnitten nedan presenteras KS verksamhet under året utifrån väsentliga händelser och måluppföljning.

4.1. Kommunstyrelsens övergripande arbete

Granskningen av KS protokoll visar att KS beslutat att godkänna budget, verksamhetsplaner, ekonomisk uppföljning och delårsrapporter i enlighet med kommunens årshjul. Måluppföljningen per augusti antogs av KS i september 2017 i samband med redovisningen av delårsrapporten. Eventuella avvikelser från budget liksom eventuella åtgärdsplaner för att få budget i balans har redovisats för KS i delårsuppföljningarna och i delårsbokslutet. I vissa fall har separata ärenden rörande den ekonomiska ställningen följts upp i KS.

4.2. Personal- och ekonomiutskottet (PEU)

Budgetarbetet och personalpolitiken för hela kommunen finns organiserad under PEU. Utskottet bereder bland annat personalfrågor, personalpolitik och lönepolitik, förändringar i förvaltningsorganisationen, upphandling, omvärldsanalys, näringslivsfrågor och ekonomi.

4.2.1. Väsentliga händelser under 2017

I mars föreslog utskottet att KS skulle föreslå KF att ett LSS-boende med inkluderad daglig verksamhet skulle byggas till en kostnad av 20 650 tkr. Finansiering skulle ske dels genom att utöka investeringsramen och genom att ombudgetera från investeringspost LSS-boende Tveten.

PEU föreslog i maj att KS skulle föreslå KF besluta att Brudhammars förskola skulle rivas för att ge plats åt en ny större förskola på samma tomt. Investering för ny förskola beräknades uppgå till 47 miljoner kronor och generera en ökad driftskostnad för förskolan på ca 2,2 miljoner kronor per år.

I juni föreslog utskottet att KS skulle föreslå KF att anta en nödvattenplan till kommunens centrala krishanteringsarbete. Planen ska fungera som en krisplan för dricksvattenförsörjningen vid en samhällsstörning eller extraordinär händelse.

PEU föreslog i juni att KS skulle föreslå KF att besluta om en sammanslagning av Samordningsförbundet Ale, Kungälv, Stenungsund, Tjörn och Samordningsförbundet Öckerö. Det nya samordningsförbundet benämns som Älv och Kust och träder i kraft från och med första januari 2018.

I oktober föreslog utskottet KS att föreslå KF besluta att anta en ny kompetensförsörjningsplan för kommunen avseende perioden 2018-2020.

Utskottet har vid ett flertal tillfällen under året tagit del av ekonomisk uppföljning för sektor stödfunktioner. Utskottet har återkommande tagit del av information om lokalprojekt samt fått information från sektorchef för stödfunktioner samt kommunchef.

4.2.2. Sektor stödfunktioner

Sektor stödfunktioner omfattar kansli, personal, ekonomi, information och teknik, måltid, folkhälsa, näringsliv, fastighet, verksamhetsutveckling samt risk- och säkerhet. Sektorn har till uppgift att stödja, stimulera och samordna kommunens verksamheter samt bistå den politiska ledningen.

4.2.2.1 Måluppföljning per delårsbokslut 2017 och preliminärt årsbokslut 2017

I budget 2017 återfinns följande tre inriktningsmål för sektor stödfunktioner. Sektorns måluppfyllelse i förslag till årsredovisning 2017 redovisas nedan tillsammans med bedömningen i delårsbokslutet per augusti 2017. I redovisningen ingår även vissa kommentarer från delårsbokslutet.

Måluppfyllelse sektor stödfunktioner

Inriktningsmål	*Kommunens bedömning av måluppfyllelse*[3]	*Kommunens kommentar angående bedömningen*
Stenungsund ska förbättra sitt företagsklimat	Delvis uppfyllt (Bedömning per delår 2017: uppfyllt)	Kommunen har försämrat sin placering i Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet i Sveriges kommuner (från plats 53 år 2016 till plats 61 år 2017 av 290 kommuner). I en annan mätning som avser företagares bedömning av servicen i kommunens myndighetsutövning har kommunen förbättrat sitt resultat från 64 (2015) till 73 (2017). Målet bedöms som delvis uppfyllt.
Stenungsunds kommun ska verka för en hållbar utveckling och därför minska sin påverkan på miljön och klimatet	Uppfyllt (Bedömning per delår 2017: delvis uppfyllt)	Under året påbörjades mätning av produktions- och tallriksvinn på kommunens förskolor och grundskolor. Måltidsenheten samverkar kontinuerligt kring matsituationen via matråd och i dialog med rektor, verksamhetschefer och sektorchef. Kommunens energiförbrukning har sjunkit och samtliga enskilda avlopp har inventerats och registrerats under året. Utläckage av producerat dricksvatten är på samma nivå som 2016. Arbete med att ta fram en VA-plan har påbörjats. Andelen miljöbilsklassade fordon har ökat med 13 %.
Integrationen av nyanlända ska vara effektiv	Ej uppfyllt (Bedömning per delår 2017: delvis uppfyllt)	I delårsrapport per augusti beskrivs att fyra kommunövergripande möten om integration har hållits under 2017. Samtliga nyanlända som anvisats till Stenungsunds kommun har fått en bostad anvisad av kommunen. I årsredovisningen beskrivs att 2/3 av de nyanlända som har fått uppehållstillstånd inte är självförsörjande inom två år[4].

4.3. Bildnings- och socialutskottet (BSU)

Huvudsakliga ansvarsområden för utskottet är bland annat förskola och skolbarnomsorg, grundskola, särskola, gymnasiala utbildningar, kommunala vuxenutbildningar, kompetens och

[3] Här redovisas den bedömning som återfinns i det förslag till årsredovisning som kommunstyrelsen ska besluta om. Inom parentes redovisas kommunstyrelsens bedömning per delårsrapport i augusti 2017.
[4] Samtliga sektorer har fått målet tilldelat i kommunens budget.

utveckling, individ- och familjeomsorg, vård och äldreomsorg, handikappfrågor samt flyktingfrågor. En redogörelse för utskottets arbete under 2017 följer nedan.

4.3.1. Väsentliga händelser under 2017

BSU har löpande följt upp sektor socialtjänsts och sektor utbildnings verksamhet och ekonomi. Vid utskottets sammanträde i december prognosticerade sektor socialtjänst ett underskott motsvarande 12 400 tkr. Orsakerna till underskottet var ökade kostnader för ensamkommande då verksamheten inte minskat i samma takt som behovet. Även nya placeringar inom LSS samt tillfälliga inhyrningar för IFO hade inneburit ökade kostnader. Utskottet har föreslagit KS besluta om förslag till åtgärder för att nå budget i balans. Sektor utbildning har under året redovisat en budget i balans.

Utskottet har vid sammanträdet i mars tagit del av sektor socialtjänsts patients- och kvalitetsberättelse som beskriver hur verksamheterna arbetar med egenkontroll, klagomål, samverkan och avvikelser. Särskilt boende och hemtjänsten har högre måluppfyllelse i KUSTA[5] vilket indikerar att kvaliteten på hälso- och sjukvården har ökat jämfört den tidigare mätningen från 2014.

BSU beslutade i mars att föreslå KS att anta en kommunal hyresgaranti som gäller under minst 2 år och motsvarar 6 månadshyror. Hyresgarantin riktar sig mot en begränsad målgrupp med fastställda kriterier. Målgruppen är hushåll som har ekonomisk förmåga att klara hyreskostnaderna inom ramen för hyresgarantin men som på grund av andra omständigheter har svårighet att etablera sig på bostadsmarknaden och få ett förstahandskontrakt.

BSU föreslog i juni att KS skulle godkänna ett samarbetsavtal med ledningsrådet för hjälpmedel avseende försörjning av personliga hjälpmedel med giltighet på tre år. Målet med samarbetsavtalet är att patienter på lika villkor ska få tillgång till funktionellt fullgoda hjälpmedel och god service oavsett bostadsort och huvudman.

Vid sammanträdet i juni föreslog utskottet KS att upprätta nytt avtal om Skolfam[6] med utökad budgetram.

4.3.2. Sektor socialtjänst

I sektor socialtjänst ingår individ- och familjeomsorg, funktionshinder samt vård och omsorg. Inom sektorn ryms insatser såsom hemtjänst, särskilt boende, försörjningsstöd, missbruksstöd och stöd till individer med funktionsnedsättning.

[5] KUSTA är ett instrument för granskning av den kommunala hälso- och sjukvårdens kvalitet.
[6] Stenungsund och Tjörn samarbetar i en gemensam skolsatsning på barn i familjehemsvård, kallad Skolfam. Skolfam syftar till att i samarbete mellan socialtjänst och skola förbättra skolresultaten hos familjehemsplacerade barn.

4.3.2.1 Måluppföljning per delårsbokslut 2017 och preliminärt årsbokslut 2017

Sektor socialtjänst har tilldelats fyra inriktningsmål för 2017. Sektorns måluppfyllelse i förslag till årsredovisning 2017 redovisas nedan tillsammans med bedömningen i delårsbokslutet per augusti 2017. I redovisningen ingår även vissa kommentarer från delårsbokslutet.

Måluppfyllelse sektor socialtjänst		
Inriktningsmål	*Kommunens bedömning av måluppfyllelse*[7]	*Kommunens kommentar angående bedömningen*[8]
Andelen av befolkningen som får försörjningsstöd ska minska	Ej uppfyllt (Bedömning per delår 2017: uppfyllt)	Andelen personer med försörjningsstöd har ökat i relation till tidigare år.
Antalet olika vårdare som besöker en äldre person med hemtjänst under en 14-dagarsperiod ska bli färre	Delvis uppfyllt (Bedömning per delår 2017: delvis uppfyllt)	Antalet olika vårdare som besöker en hemtjänsttagare under en 14-dagarsperiod under 2017 ligger på samma nivå som 2016 (det vill säga 17 personer).
Väntetiden för att få plats på ett äldreboende från ansökan till erbjudande om plats ska minska	Ej uppfyllt (Bedömning per delår 2017: ej uppfyllt)	Väntetiden har ökat från 73 dagar (2016) till 84 dagar (2017). En förklaring är att ett antal personer flyttats från funktionshinderverksamheten till äldreboenden.
Integrationen av nyanlända ska vara effektiv	Ej uppfyllt (Bedömning per delår 2017: delvis uppfyllt)	Sektorn har erbjudit praktikplatser för målgruppen enligt delårsrapport per augusti. I årsredovisningen beskrivs att 2/3 av de nyanlända som har fått uppehållstillstånd inte är självförsörjande inom två år.

4.3.3. Sektor utbildning

Sektor utbildning består av fem verksamhetsområden, förskola, grundskola, gymnasium, kompetens och utveckling, stöd och utveckling samt kultur- och fritid. Kompetens och utveckling arbetar med vuxenutbildning, arbetsmarknadsfrågor och integrationsarbete. Inom Stöd och utveckling ryms bland annat barn- och elevhälsa samt skolhälsovård.

4.3.3.1 Måluppföljning per årsbokslut 2017

Sektor utbildning hade fyra specifika inriktningsmål i budget 2017. Sektorns måluppfyllelse i förslag till årsredovisning 2017 redovisas nedan tillsammans med bedömningen i delårsbokslutet per augusti 2017. I redovisningen ingår även vissa kommentarer från delårsbokslutet.

[7] Här redovisas den bedömning som återfinns i det förslag till årsredovisning som kommunstyrelsen ska besluta om. Inom parentes redovisas kommunstyrelsens bedömning per delårsrapport i augusti 2017.

[8] Granskningen visar att flera kommentarer inte ger en tydlig bild av hur det som beskrivs bidragit till måluppfyllelsen.

Måluppfyllelse sektor utbildning		
Inriktningsmål	*Kommunens bedömning av måluppfyllelse*[9]	*Kommunens kommentar angående bedömningen*
Fler elever ska klara kunskapsmålen i grundskolan och därmed få behörighet till gymnasiet	Ej uppfyllt (Bedömning per delår 2017: ej uppfyllt)	Antalet elever som når kunskapsmålen i alla ämnen är något färre än tidigare år. I flera ämnen är det också ett färre antal elever som klarar kraven i det specifika ämnet. Samtliga elevers kunskaper på skolenheterna har kartlagts enligt delårsbokslut 2017. Utefter behov genomför specialpedagoger riktade insatser mot skolenheterna.
Fler ungdomar ska fullfölja sin gymnasieutbildning	Delvis uppfyllt (Bedömning per delår 2017: uppfyllt)	Under 2017 har färre av kommunens gymnasieelever fullföljt sin gymnasieutbildning. Andelen elever som tar examen inom fyra år är 72 % (74 % 2016). Andelen elever på Nösnäsgymnasiet som tar examen har däremot ökat, från 69 % (2016) till 70 % (2017). Den genomsnittliga betygspoängen har ökat.
Barn och unga ska prioriteras i kulturverksamheten	Uppfyllt (Bedömning per delår 2017: uppfyllt)	Antalet programaktiviteter inom fritid och kultur ökat från 307 (2016) till 415 (2017). Ett antal programaktiviteter har genomförts i samverkan med föreningar, studieförbund och skolorna.
Integrationen av nyanlända ska vara effektiv	Ej uppfyllt (Bedömning per delår 2017: delvis uppfyllt)	I delårsrapport per augusti beskrivs att alla nyanlända erbjuds studiehandledning på modersmål och att två språkcaféer i veckan har arrangerats under året. Förvaltningen har i samverkan med föreningar i kommunen arbetat aktivt för att underlätta nyanländas möjlighet att vara en aktiv del av föreningslivet.

4.4. Samhällsbyggnadsutskottet (SBU)

SBU spänner över två verksamhetsområden; teknisk verksamhet och samhällsbyggnad.

4.4.1. Väsentliga händelser under 2017

SBU har givit sektor samhällsbyggnad i uppdrag att ta fram en VA-plan för Stenungsunds kommun. Planen ska ge en heltäckande långsiktig planering för hela kommunen både inom och utanför nuvarande VA-verksamhetsområde.

SBU föreslog i februari KS att föreslå KF att anta bostadsförsörjningsprogram avseende perioden 2017-2020. Programmet innehåller kommunala riktlinjer för bostadsförsörjning.

SBU föreslog i augusti KS att föreslå KF besluta om en taxeringshöjning för kart- och mättjänster med 10 procent. Höjningen omfattar nybyggnadskarta, utstakning av byggnad och lägeskontroll.

[9] Här redovisas den bedömning som återfinns i det förslag till årsredovisning som kommunstyrelsen ska besluta om. Inom parentes redovisas kommunstyrelsens bedömning per delårsrapport i augusti 2017.

SBU beslutade i december att godkänna programhandlingar för Stenungsund Centrum. Programförslaget syftar till att ge Stenungsund ett levande stadscentrum. På sikt är ambitionen att dagens stora parkeringsytor successivt kan utvecklas till en attraktiv stad.

SBU har löpande under året tagit del av ekonomisk uppföljning för sektor samhällsbyggnad. Utskottet har vid flera tillfällen under året fattat beslut om exploateringsavtal, detaljplaner och planbesked. SBU har också löpande under året tagit del av information från sektor samhällsbyggnad.

4.4.2. Sektor Samhällsbyggnad

Sektor samhällsbyggnad ansvarar för kommunens samhällsplanering, plan- och bygglovsverksamhet, kart- och mätproduktion, mark- och exploatering, vatten- och avloppsfrågor och miljö- och hälsoskydd.

4.4.2.1 Måluppföljning per årsbokslut 2017

Sektor samhällsbyggnad hade fyra specifika inriktningsmål i budget 2017. Sektorns måluppfyllelse i förslag till årsredovisning 2017 redovisas nedan tillsammans med bedömningen i delårsbokslutet per augusti 2017. I redovisningen ingår även vissa kommentarer från delårsbokslutet.

Måluppfyllelse sektor samhällsbyggnad		
Inriktningsmål	*Kommunens bedömning av måluppfyllelse*[10]	*Kommunens kommentar angående bedömningen*[11]
Stenungsund ska förbättra sitt företagsklimat	Ej uppfyllt (Bedömning per delår 2017: uppfyllt)	I delårsrapport per augusti beskrivs att sektorn har deltagit på alla möten med Frukostklubben och ökat sin närvaro på träffarna med företagare.
Bostadsbeståndet ska öka med 140 bostäder per år över en femårsperiod	Uppfyllt (Bedömning per delår 2017: uppfyllt)	De senaste tre åren har bostadsbeståndet ökat med över 100 bostäder per år. Under 2017 har 142 lägenheter färdigställts.
Stenungsunds kommun ska verka för en hållbar utveckling och därför minska sin påverkan på miljön och klimatet	Uppfyllt (Bedömning per delår 2017: delvis uppfyllt)	I delårsrapport per augusti framgår att hållbara transporter har främjats genom restriktioner i beviljandet av privat bil i tjänsten. Kommunens energiförbrukning har sjunkit och samtliga enskilda avlopp har inventerats och registrerats under året. Utläckage av producerat dricksvatten är på samma nivå som 2016. Arbete med att ta fram en VA-plan har påbörjats. Andelen miljöbilsklassade fordon har ökat med 13 %.

[10] Här redovisas den bedömning som återfinns i det förslag till årsredovisning som kommunstyrelsen ska besluta om. Inom parentes redovisas kommunstyrelsens bedömning per delårsrapport i augusti 2017.

[11] Granskningen visar att flera kommentarer inte ger en tydlig bild av hur det som beskrivs bidragit till måluppfyllelsen.

Integrationen av nyanlända ska vara effektiv	Ej uppfyllt (Bedömning per delår 2017: delvis uppfyllt)	Enligt delårsrapport per augusti prioriterat sektorn arbetsgrupper kring bostäder för nyanlända. Samtliga nyanlända som anvisats till Stenungsunds kommun har enligt årsredovisning fått en bostad anvisad av kommunen.

4.4.3. Räddningstjänst

Räddningstjänsten bedrivs numera inom ramen för Södra Bohusläns Räddningstjänstförbund (SBRF). SBRF är ett kommunalförbund mellan kommunerna Lilla Edet, Tjörn och Stenungsund och grundades den 1 januari 2017.

4.5. Vår bedömning

Granskningen visar att kommunstyrelsen och utskotten under året har arbetat utifrån de av KF antagna inriktningsmålen. I delårsbokslutet per augusti 2017 och i årsredovisning redovisas måluppfyllelsen. Vi bedömer sammantaget att KS har arbetat ändamålsenligt för att uppnå KF:s inriktningsmål, även om inte alla mål bedöms som uppfyllda.

5. Myndighetsnämnderna

I Stenungsund finns två myndighetsnämnder som ansvarar för myndighetsutövning mot enskild. I avsnittet redogörs för deras verksamhet under 2017.

5.1. Tekniska myndighetsnämnden

Tekniska myndighetsnämnden fullgör kommunens myndighetsutövande uppgifter enligt EU-förordningar samt svenska lagar och förordningar inom plan- och bygg, miljö- och hälsoskydd samt livsmedelsområdet. Nämnden fullgör även andra uppgifter såsom tillsyn av gaturenhållning och skyltning samt tillsyn av rökfria miljöer.

5.1.1. Väsentliga händelser under 2017

Tekniska myndighetsnämnden har under 2017 fullgjort kommunens uppgifter enligt plan- och bygglagen samt behandlat ärenden inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Exempel på ärenden som behandlats under 2017 är förhandsbesked om nybyggnad, ansökan om bygglov samt beslut om strandskyddsdispens.

Tekniska myndighetsnämnden har under året föreslagit KS att föreslå KF att anta reviderat reglemente för nämnden. Detta mot bakgrund av att räddningstjänsten i och med bildandet av södra Bohusläns räddningsförbund inte längre ligger inom nämndens ansvar. Revideringen innebar också ett tillägg som förtydligar reglerna om jäv.

Nämnden har återkommande tagit del av information från sektor samhällsbyggnad och godkänt redovisning av delegationsbeslut.

5.2. Sociala myndighetsnämnden

Sociala myndighetsnämnden beslutar i ärenden som innebär myndighetsutövning gentemot enskild med stöd av socialtjänstlagen, lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, lagen om vård av unga, lagen om vård av missbrukare med flera.

5.2.1. Väsentliga händelser under 2017

Sociala myndighetsnämnden har under året beslutat i individärenden inom socialtjänstens område. Exempel på ärenden som behandlats under 2017 är ansökan i form av boende i familjehem, övervägande vid placering samt medgivande om att ta emot ett barn/ungdom för stadigvarande vård och fostran. Myndighetsnämnden har även tagit del av anmälningar enligt Lex Sarah. Nämnden har återkommande tagit del av och godkänt redovisning av delegationsbeslut.

5.3. Vår bedömning

Vi bedömer att myndighetsnämndernas arbete under 2017 varit ändamålsenligt. Genom nämndernas kallelser framgår de ärenden som behandlas och i protokoll går det att följa beslutsfattandet i myndighetsutövningen.

6. Kommunfullmäktiges beredningar

I följande avsnitt redogörs för verksamheten i KF:s beredningar under 2017.

6.1. Demokratiberedningen

Beredningens uppgifter är att arbeta med konstitutionella frågor, demokratiutveckling samt utvärdering och framtidsfrågor.

6.1.1. Väsentliga händelser under 2017

Beredningen har under året gjort en utvärdering av den politiska organisationen. Förslag utifrån utvärderingen ska lämnas under 2018.

Demokratiberedningen har under året fått i uppdrag att utreda arvodesersättning för vigselförrättare[12]. Beredningen delredovisade sitt arbete för KF i april och slutredovisade vid KF:s sammanträde i december. Beredningen lade fram ett antal förslag till förändringar. KF beslutade vid sammanträdet att ge KS i uppdrag att utreda demokratiberedningens förslag till förändringar avseende vigselförrättning i kommunen.

Demokratiberedningen har även ett fast uppdrag att planera och genomföra ett årligt rådslag. Rådslagets syfte är att skapa en grund för och utveckla det politiska arbetet. Rådslaget genomfördes den 18 november.

Beredningen har vid ett tillfälle under året informerat i KF om beredningens verksamhet.

6.2. Beredningen för Miljö och fysisk planering

Beredningen arbetar bland annat med översiktsplaner, miljöfrågor, vatten och avlopp, vägar, trafik, bostäder samt utvärdering och framtidsfrågor inom området.

6.2.1. Väsentliga händelser under 2017

Beredningen har under året arbetat med en ny översiktsplan efter beslut i KF i december 2014. Beredningen delredovisade uppdraget för KF i mars 2017.

6.3. Beredningen för Vuxna och äldre

Beredningen arbetar med frågor som rör medborgare som är 26 år och äldre, till exempel social omsorg, fritid, kultur, arbetsmarknad och äldreomsorg.

[12] Utredningen syftar till att bedöma om vigselförrättare bör erhålla kommunal arvodering och därmed omfattas av arvodesreglementet.

6.3.1. Väsentliga händelser under 2017

Beredningen vuxna och äldre fick år 2015 i uppdrag av KF att utvärdera och revidera mål och vision för turismen. Beredningen har arbetat fram ett förslag till policy och plan för genomförande. Beredningen slutredovisade sitt arbete i maj och KF beslutade vid sammanträdet att anta turismpolicyn.

Beredningen har även fått i uppdrag att utreda matsituationen för gruppen äldre som bor hemma och möjligheten att erbjuda denna grupp god och näringsriktig mat. Beredningsuppdraget skulle ha delredovisats på KF:s sammanträde i december men flyttades till februari 2018. Anledningen var att beredningen behövde mer tid.

Beredningen vuxna och äldre har av KF fått i uppdrag att se över om det finns behov av en kulturpolitisk plan samt att vid behov påbörja utarbetande av en sådan. Beredningsuppdraget skulle ha slutredovisats vid KF:s sammanträde i december men flyttades till mars 2018. Anledningen var att beredningen behövde mer tid.

6.4. Beredningen för Barn och unga

Beredningen arbetar med frågor som rör medborgare som är 25 år och yngre, såsom barnomsorg, utbildning, fritid, kultur, arbetsmarknad, social omsorg samt utvärdering av framtidsfrågor inom området.

6.4.1. Väsentliga händelser under 2017

Beredningen för barn och unga har under året arbetat med att utreda och kartlägga behovet av fältarbete i kommunen. Arbetet delredovisades vid KF:s sammanträde i maj. Beredningen har även fått i uppdrag av KF att se över det eventuella behovet av en utbildningsplan i Stenungsunds kommun. Beredningsuppdraget ska slutredovisas på KF:s sammanträde i juni 2018.

6.5. Tillfälliga beredningar

KF har under året tillsatt tre tillfälliga beredningar. I juni tillsatte KF en tillfällig beredning som fick i uppdrag att bedöma förvaltningens förslag på upphandlingspolicy. I mars tillsattes en tillfällig beredning med uppdrag att ta fram en målbild för kommunhuset samt att genomföra utredning av kommunala lokaler. Slutligen tillsattes en tillfällig beredning i november som fick i uppdrag att se över och revidera den alkohol- och drogpolitiska planen.

6.5.1. Viktiga händelser under 2017

Beredningen för upphandling har under året bearbetat förvaltningens förslag på upphandlingspolicy och gjort en politisk bedömning av förvaltningens förslag. KF:s presidium presenterade ett förslag till beredningsdirektiv som antogs av KF vid sammanträdet i september. Det beslutades att den tillfälliga beredningen skulle delredovisa uppdraget på KF:s sammanträde i november och slutredovisa uppdraget på KF:s sammanträde i februari. Av protokollgranskning framgår inte om denna redovisning ägt rum.

Den tillfälliga beredningen av kommunala lokaler slutredovisade sitt utredningsarbete i december och KF godkände vid sammanträdet beredningens rapport och beslutade att uppdraget var slutfört.

Beredningen för framtagande av alkohol - och drogpolitisk plan påbörjade sitt arbete i november och informerade KF om hur arbetet fortskridit i december.

6.6. Vår bedömning

Vi bedömer att beredningarna under året i huvudsak har bedrivit en ändamålsenlig verksamhet i enlighet med de uppdrag som KF tilldelat dem.

Building a better working world

7. Övergripande bedömning av verksamheten 2017

I följande avsnitt följer vår sammanfattande och övergripande bedömning av kommunstyrelsens, utskottens, beredningarnas och myndighetsnämndernas verksamhet under 2017. Bedömningen grundar sig på det som framkommit i den grundläggande granskningen, genomgång av protokoll samt årets fördjupade granskning. Den övergripande bedömningen baseras på de grunder för ansvarsprövning som anges i kommunallagen samt av vad som framkommer av god revisionssed.

7.1. Ansvarstagande

Vi bedömer att KS och myndighetsnämnderna under året har utövat sitt ansvar utifrån vad som framgår av reglemente och lag på ett tillfredsställande sätt. Likaså bedöms beredningarna under året ha hanterat uppdragen från fullmäktige på ett ändamålsenligt sätt.

7.2. Ändamålsenlig skötsel

Vi bedömer att KS:s förvaltning av uppdraget har varit ändamålsenlig och i allt väsentligt lever upp till fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Utifrån årets fördjupade granskning har vi uppmärksammat att det funnits brister i sociala myndighetsnämndens beslutsprocess avseende fyra specifika delegationsbeslut.

7.3. Ekonomiskt tillfredsställande verksamhet

KS bedöms på ett aktivt sätt ha hanterat de ekonomiska förutsättningarna för verksamheten under året. Det kan konstateras att sektor socialtjänst har lämnat prognos om underskott och att en åtgärdsplan för att hantera underskottet har upprättats.

7.4. Tillräcklig intern kontroll

Vi bedömer att KS i huvudsak har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i enlighet med kommunens reglemente och kommunallagen även om det finns vissa utvecklingsområden. KS har inte informerat sig om sociala och tekniska myndighetsnämndernas arbete med intern kontroll avseende 2017. Därtill har KS inte tagit del av löpande rapportering från kommunchefen. Samma iakttagelse noterades i grundläggande granskning 2016. Vi ser positivt på att samtliga utskott har behandlat planen i enlighet med reglementet.

Vi bedömer att sociala och tekniska myndighetsnämnderna inte har säkerställt att intern kontrollplaner har upprättats i enlighet med reglementet. Vi ser positivt på att nämnderna inför 2018 både har genomfört en risk- och väsentlighetsanalys och lämnat förslag på intern kontrollplan.

Building a better working world

Göteborg den 15 mars 2017

Edvin Bahtanovic
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Maria Carlsrud Felander
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Building a better working world

8. Dokumentförteckning

Intern kontrollplan 2017

Kallelse sociala myndighetsnämnden 2017

Kommunstyrelsens protokoll 2017

Minnesanteckningar beredningen för barn och ungdom 2017

Minnesanteckningar beredningen för miljö och fysisk planering 2017

Minnesanteckningar beredningen för vuxna och äldre 2017

Minnesanteckningar demokratiberedningen 2017

Personal- och ekonomiutskottets protokoll 2017

Reglemente för intern kontroll

Reglemente för kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadsutskottets protokoll 2017

Sektor Samhällsbyggnad – måluppföljning augusti 2017

Sektor Socialtjänst – måluppföljning augusti 2017

Sektor Stödfunktioner – måluppföljning augusti 2017

Sektor Utbildning – måluppföljning augusti 2017

Sociala bildningsutskottets protokoll 2017

Strategisk plan 2017-2019 med budget 2017

Tekniska myndighetsnämndens protokoll 2017

Verksamhetsplaner 2017